

Groen integreren in stedelijk gebied

Nederlands-Roemeens partnerschap richt zich op publieke en private partijen voor groenere steden in Roemenië

In het kader van Urban Landscapes Romania bezocht een Roemeense delegatie in september een aantal bijzondere projecten in Nederland, zoals Strijp 5 in Eindhoven, de daktuin van evenementenlocatie Inspyrium in Cuijk en het Crescent Park in Eindhoven. Daarnaast waren de Roemenen erg benieuwd naar de relatie tussen overheid en commerciële bedrijven: hoe vliegen die gezamenlijk een project aan?

Auteur: Sylvia de Witt

Zeven Nederlandse bedrijven gaan zich gezamenlijk toeleggen op de omvorming van stedelijk Roemenië tot een weelderige groene oase. Op 15 april 2019 werd hiertoe een consortium gevormd van Boomkwekerij Ebben, JUB Holland, Van den Berk Boomkwekerijen, Molter BV, Nophadrain, VIC Landscapes en Seuren Rozen. Er wordt samengewerkt in een driejarig PIB-verband (*partners international business*), dat wordt ondersteund door Anthos en Agriprogress en wordt gecoördineerd door Pieter Helfferich van Agriprogress. Het gaat om een project van drie jaar. In samenwerking met lokale partijen en met de inzet van de economische en landbouwafdeling van de Nederlandse ambassade wordt concreet vormgegeven aan het positioneren van Nederlandse technologie, plantmateriaal en kennis in Roemenië. Onder de noemer 'Urban Landscapes Romania' gaan de zeven Nederlandse bedrijven met het marktpotentieel van Roemenië aan de slag door de inzet van een palet aan activiteiten. Het is een project van drie jaar, gericht op lokale overheden, groene bedrijven en kennisinstellingen. 'Voor het beheer van stedelijke groene ruimte in Roemenië zijn de producten en expertise nodig die de consortiumleden in huis hebben,'

zegt Pieter Helfferich. 'Deze zeven bedrijven vullen elkaar perfect aan; ze hebben alle benodigde competenties om samen met Roemeense partners groen van hoge kwaliteit te implementeren in stadsconcepten.'

Losse eilandjes

Naast deelname aan verschillende beurzen en symposia in Roemenië zullen ook matchmaking-activiteiten worden georganiseerd. Van 23 tot 27 september bezocht een Roemeense delegatie ons land. De delegatie bestond uit Roemenen uit drie verschillende steden, waaronder Boekarest.

Er waren onder meer leden van de Orde van Architecten, medewerkers van universiteiten en beheerders van parken in het district Boekarest. 'De Roemeense delegatie was benieuwd naar een aantal dingen, zoals de relatie tussen overheid en commerciële bedrijven: hoe die gezamenlijk een project aanvliegen en starten', zegt Victor Dijkshoorn van VIC Activating landscape. 'Er zijn in Roemenië amper bedrijven die het groen onderhouden, terwijl er wél groen wordt aangelegd. Ze hebben ook nog nooit gehoord van burgerparticipatie. Ze waren er wel in geïnteresseerd, want ze horen geluiden als: "Ik

5 min. leestijd

betaal belasting; waarom wordt die alleen maar aan de idealen van de burgemeester besteed en niet aan onze wijk?" Dus dat begint daar ook wat van de grond te komen.'

De Roemenen hadden vele vragen: Hoe wordt een plan geïnitieerd? In hoeverre hou je rekening met wat de bewoners ervan vinden, wanneer houdt dat op? Hoe richt je een open ruimte integraal in zonder dat er allemaal losse eilandjes ontstaan? En hoe ga je om met waterproblematiek? Want Roemenië heeft ook te maken met hevige regenbuien.'

Dijkshoorn: 'Er zijn dus wel overeenkomsten met Nederland, maar de bureaucratie is daar veel groter dan hier en dat maakt het lastig. Maar het gaat om de vraag: hoe kijken wij integraal naar groen? Geen afzonderlijke bedrijven die alleen maar hun plantjes leveren, maar ook een oplossing om die planten een plek te geven in de openbare ruimte.'

Gevarieerd programma

Ieder bedrijf van het consortium verzorgde zijn eigen deel van het weekprogramma, dat er dus erg gevarieerd uitzag.

Op dinsdag werd gestart bij JUB Holland in Noordwijkerhout en in Noordwijk kon men een project van Molter bekijken. 's Middags toog de delegatie naar Rotterdam, om enkele bijzondere projecten met eigen ogen te zien: verschillende daktuinen van Novadrain, het dak met zonnepanelen van het Centraal Station. Dinsdagavond werd er gebarbecued op het dak bij Ebben Boomkwekerijen.

Woensdag ging de delegatie naar Van den Berk Boomkwekerijen en vervolgens naar Strijp-S in

Eindhoven, waar een appartementencomplex met verticale tuinen is gebouwd.

Donderdag hield een architect een presentatie in Amersfoort over de renovatie van een voormalig industrieel gebied, en konden de Roemenen de visie van de ontwikkelaar horen op het plein dat daar gerealiseerd is. Daarna toog de delegatie naar het gemeentehuis in Harderwijk, waar gemeentelijk landschapswerper Niek Heijboer samen met Dijkshoorn een presentatie gaf over het dit jaar aangelegde Crescent Park, in het hart van de nieuwbouwwijk Harderweide.

Onallegaals speel- en doepark

Het Crescent Park is ontworpen door Heijboer en aangelegd door VIC Activating Landscapes, samen met aannemer Hoornstra-Ophof. In het nieuwe park staat duurzaamheid voorop. 'En het is uiteraard ook duurzaam aangelegd, met elektrische graafmachines', zegt Dijkshoorn. Rondom het park ligt een vijver waarin water wordt opgeslagen voor droge periodes. Dijkshoorn: 'Daardoor is deze vijver niet altijd even groot en even diep. Het lijkt een beetje op eb en vloed, maar dan zonder regelmaat. In januari 2019 zijn de werkzaamheden begonnen. Er worden nog wat waterbouwkundige werken gemaakt door Hoornstra-Ophof, maar eind oktober is het echt helemaal af.'

Met een wandelroute van bijna vier kilometer, een hondenstrand, mud run-obstakels, een gestrand piratenschip, een kabelbaan en een eigen regenvariant van eb en vloed heeft Harderwijk een heel bijzonder en duurzaam speel- en doepark. Het Crescent Park heeft

straks een grote variatie aan beplanting: eiken, dennen en berken, maar ook moerascypressen, elzen en wilgen. Het aangelegde struweel heeft naast esthetische waarde ook de functie van een natuurlijke filter, die bijdraagt aan de binding van fijnstof en CO₂.

De waterkanten hebben een natuurlijk karakter en ook de fauna wordt een handje geholpen doordat er een oeverwaluwwand is gecreëerd, een ijsvogelbroedwandje en een insectenhotel. De oeverwaluwwand is het prachtige resultaat van de samenspraak tussen vogelbeschermers, ontwerper, bouwers en de gemeente. Anders dan huis- en boerenwaluwen, die aan gevels of in stallen een nest maken van modder en strootjes, graven oeverwaluwen een nest in verticale zandwanden. Vroeger vonden ze deze plekken in afkalvende steilwanden langs rivieroeveren, maar dat is tegenwoordig niet meer mogelijk. Als alternatieve broedplek kiezen oeverwaluwen zandafgravingen, tijdelijke

Presentatie over het Crescent Park in het Huis van de Stad Harderwijk

'We hebben geniale dingen gezien, die ook in Nederland nog geen gemeengoed zijn'

Roemeense delegatie luistert naar de presentatie over het Crescent Park

Victor Dijkshoorn met Niek Heijboer

‘Er zijn amper groenonderhouds-bedrijven, terwijl er wél groen wordt aangelegd. Ze hebben ook nog nooit gehoord van burgerparticipatie’

zanddepots en bouwputten. Een klein steilwandje is al voldoende. Dit levert regelmatig conflicten op met de bouwende aannemer of het grondverzetbedrijf. De oeverwaluw is namelijk een beschermde soort en de broedplek mag dus niet verstoord of weggegraven worden. Met deze oeverwaluwwand in het Crescent Park heeft deze vogel een perfecte broedplek gekregen.

Profiteren van Nederlandse ervaring

Volgens Dijkshoorn vonden alle leden van de Roemeense delegatie dit park het summum, omdat hier alles samenkomt in een integrale oplossing. ‘Er is ook echt gekeken hoe je zowel de natuurlijke bewoners als de mensen daar samen een plek kunt geven. Op zo’n manier kijk je heel anders naar een park. Als er in Roemenië parken worden aangelegd, zijn ze bij wijze van spreken al blij met een duur bankje of een mooie lantarenpaal. Hier werd gekeken hoe je iets kunt creëren waardoor de mens wordt verleid om er gebruik van te maken en

waar de natuurlijke bewoner ook nog graag wil verblijven.’ Honorius E. Circa, gemeente-secretaris in Boekarest, vindt het inderdaad heel indrukwekkend en tegelijkertijd ook

Roemeense delegatie met op de voorgrond Honorius E. Circa, city manager in Boekarest

verbazingwekkend wat hij deze week allemaal heeft gezien in Nederland. ‘Het waren werkelijk geniale projecten, die ook hier in Nederland nog geen gemeengoed zijn, zoals het zonnedak op het centraal station in Rotterdam.’ Verder roemt Circa de daktuin van evenementenlocatie Inspyrium in Cuijk van Boomkwekerij Ebben, waar de delegatie heeft gebarbecued. Ook het stadhuis in Harderwijk, dat twee jaar geleden geheel is gerenoveerd en sindsdien Huis van de Stad heet, vindt hij prachtig. ‘De transparantie en duurzaamheid van het gebouw, gecombineerd met de bloemenpracht buiten. We proberen wat van deze Nederlandse ervaring op te pikken en die mogelijk ook toe te passen in onze gemeentes. Wij kunnen in Roemenië dezelfde soort projecten uitvoeren, maar met het managementmodel hier kun je sneller en beter dingen realiseren voor de gemeenschap. Onze bureaucratie is wat gecompliceerd; je hebt verschillende goedkeuringen nodig om iets te bereiken. Maar als je weet wat je moet doen, waar je moet zijn en wat de stappen zijn, dan gaat het wel lukken. Wat me het meest is bijgebleven, is de openheid en de manier waarop de ontwerpers, aannemers en bewoners betrokken zijn bij de gemeente. Goed om te zien hoe gemeentes hier rekening houden met hun bewoners en dingen doen voor de bewoners.’

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/31310/groen-integreren-in-stedelijk-gebied